

Programma excursies en lezingen tweede helft 2026

Vooraf

1. Alle excursies zijn in principe alleen toegankelijk voor leden. Aspirant-leden zijn welkom om een keer met een excursie mee te gaan. Daar waar een inschrijving geldt, krijgen leden voorrang.
2. We proberen altijd om de veiligheid van deelnemers goed in de gaten te houden. Echter, de vogelwerkgroep noch de excursieleiding kan aansprakelijk worden gesteld voor schade of letsel gedurende de excursie; deelname is geheel voor eigen risico.
3. Tenzij expliciet anders aangegeven, is aanmelding voor een excursie niet nodig. Normaliter vertrekken we vanaf de parkeerplaats tussen het Huis van Hilde en het treinstation Castricum.

Lezing Heemtuin, door Cees Baart, zaterdag 4 juli, 14.00 in De Hoep

Sinds 1995 werkt Cees Baart met veel passie en toewijding aan zijn bijzondere tuin. Een lokaal initiatief om een voormalig stuk bollengrond om te vormen tot een stukje natuur, groeide uit tot een plek vol verrassingen. De huidige heemtuin herbergt een rijke variatie aan inheemse planten en biedt leefruimte aan tal van dieren. Een bijzonder hoogtepunt zijn de IJsvogels die er hun nesten bouwen en elk jaar opnieuw broeden.

Cees Baart vertelt hoe de tuin in de loop van de jaren is ontstaan en ontwikkeld. Hij deelt zijn kennis over de unieke beplanting en laat zien hoe de natuur zich dichtbij huis kan ontplooiën, als je haar maar de ruimte geeft. Zijn verhaal is zowel een inkijkje in de wereld van ecologisch tuinieren als een bron van inspiratie voor iedereen die graag meer met natuur en vogels wil doen.

Heemtuin, Egmond-Binnen. Foto: Cees Baart

Excursie Amsterdamse Waterleidingduinen o.l.v. Bart Korf, zaterdag 22 augustus

Vertrek 7.00u vanaf Huis van Hilde, parkeerterrein bij station Castricum 07.00 uur. Veel loopwerk. Terug in de loop van de middag, dus brood en drinken mee!

Boomvalk in Amsterdamse Waterleidingduinen. Foto: Bart Romijn

Sinds 1853 wordt in de duinen bij Vogelenzang water gewonnen door het drinkwaterbedrijf van gemeente Amsterdam (thans Waternet). Hiervoor is toen een winningskanaal gegraven, dat naar de – inmiddels beroemde – Oranjekom leidde. Sindsdien wordt het terrein de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD) genoemd. De winning nam toe, het duin werd droger, en in het midden van de vorige eeuw is besloten om rivierwater uit de Lek aan te voeren om het duingrondwater aan te vullen. Relevant is, dat de aanvoer en infiltratie plaatsvindt met open aanvoergoten, resp. infiltratiepanden (dus anders dan in het Noordhollands Duinreservaat). Daarvoor zijn in de jaren vijftig omvangrijke vergravingen in dit duingebied uitgevoerd. Zodoende hebben we tegenwoordig allerlei wateren in dit gebied: betonnen aanvoergoten, infiltratiegebieden met “infiltratiepanden” (niet toegankelijk), voorraadgebieden met brede plassen, en (dieper gelegen) afvoerkanalen die het teruggewonnen water naar de Oranjekom voeren. Een tweede verschil met het Noordhollands Duinreservaat is dat in dit gebied zgn. oude en jonge duinen kunnen worden onderscheiden, waarbij in de oude duinen (min of meer) natuurlijke duinbossen aanwezig zijn.

Op de excursie maken we een flinke wandeling (ca 12 km) vanaf de ingang Vogelenzang, eerst door het Panneland, daarna door het voorraadgebied, langs het Zwarte veld en de (geïnde) renbaan terug naar het vertrekpunt. We zullen verschillende soorten bosvogels, eenden en roofvogels tegenkomen, en in deze tijd van het jaar is er doortrek van steltlopers, vroege zangvogels en roofvogels, dus we hopen op verrassingen zoals bijvoorbeeld Visarend of Zwarte Ruit. N.B.: toegangkaart €1,50, en betaald parkeren.

Dagexcursie naar Tiengemeten op zaterdag 5 september.

Vertrek Huis van Hilde, 8:15u; terug circa 16u. Veel loopwerk.

N.B. Maximaal aantal 18 deelnemers; dus aanmelding vooraf verplicht via excursies.lezingen@vwgmidden-kennemerland.nl en deelname op basis van volgorde van aanmelding.

Tiengemeten. Foto Natuurmonumenten

Op zaterdag 5 september gaan we naar het natuureiland Tiengemeten. De naam duidt op de grootte: een gemet is een oude landmaat van ruim 0,4 hectare. De omstreeks 1600 drooggevallen zandplaat waaruit het eiland is ontstaan had de omvang van exact tien gemet. Sinds 1997 wordt het eiland door Natuurmonumenten beheerd als nat natuurgebied.

Tiengemeten ligt in de zuidwestelijke delta en trekt talloze vogels aan, vooral in de winter. Vogels uit het verre noorden, zoals de smient en de blauwe kiekendief, komen naar dit eiland om aan te sterken. In het voorjaar keren ze terug naar hun broedgebieden. In de voormalige landbouwpolders en zeker in de rietruigtes kun je tal van vogels spotten. Ook maak je kans op roofvogels als sperwer, boomvalk, blauwe en bruine kiekendief, en vis- en zeearend.

We hebben een vrijwilliger die daar regelmatig voor de vogelbescherming rondleidingen doet bereid gevonden om daar met ons een 4 uur durende excursie te gaan doen en hij zal ons vast en zeker de nodige wetenswaardigheden over dit unieke gebied kunnen vertellen.

Een keer per uur vertrekt er een pont vanaf buurtgemeenschap Nieuwendijk, wij plannen om de pont van 10:00 uur te nemen en de retourpont van 14:00 uur. De kosten van de pont zijn € 6,-, leden van natuurmonumenten betalen € 4,-.

T.z.t. zal nadere berichtgeving volgen, ook over hoe kaarten te bestellen. Onderweg is er geen horeca of sanitair. Wel aan het begin en het einde, maar volgens de gids zijn er bosjes genoeg. Ook zelf een lunchpakket meenemen dus.

Boottocht Zeevogels vanuit Den Helder, zaterdag 3 oktober. Gidsen Koen Stork, Vincent van der Spek en Gijsbert Twigt (georganiseerd door Dagje in de Natuur).

Vertrek Huis van Hilde, 6.45u. De boot vertrekt uit Den Helder 8.00u en komt circa 16.30u terug. Zelf opgeven via Dagjeindenatuur.nl.

Boottocht zeevogels vanuit Den Helder. Foto: Dagje in de Natuur

We gaan de Noordzee op, om verschillende soorten zeevogels te spotten die zich zelden op, of alleen ver vanaf het vasteland laten zien. We hebben besloten om deze dagexcursie te doen via de organisatie "Dagje in de natuur". Je dient jezelf op te geven: ga naar Dagjeindenatuur.nl. Wees er snel bij, want vol=vol.

Prijs is €109,00 voor de hele dag, inclusief gidsen en bemanningsleden, lunch, koffie en thee. Er is een wc aanwezig op de boot. Daarnaast komen nog de (gedeelde) kilometerkosten Huis van Hilde – Den Helder.

Uitgebreide informatie is te lezen op de website van Dagjeindenatuur.nl. Lees dit aandachtig.

Mocht het stormen dan, krijg je via "Dagje in de natuur" bericht dat de vaartocht geannuleerd wordt. We hebben we een aantal beschikbare back-up data: 1, 14 & 21 november. Zet deze dus ook alvast met potlood in de agenda. Uiteraard kun je in geval van annulering ook je geld terug krijgen. Dit alles gaat, na aanmelding, vanuit "Dagje in de natuur", die je ook de bevestiging stuurt.

De boot vertrekt vanuit Den Helder. We willen gezamenlijk vanuit Huis van Hilde naar Den Helder rijden. Laat weten als je meewilt via excursies.lezingen@vwgmidden-kennemerland.nl. We vertrekken om 6.45u vanaf Huis van Hilde.

Een Tip: Telescopen zijn niet aan te raden op de boot, wel verrekijkers, fototoestellen en zeebenen natuurlijk!

De Oostvaardersplassen, nog steeds in trek. Lezing door Karel Mauer, zaterdag 10 oktober 14.00 in het bezoekerscentrum De Hoep, Castricum

Zeearenden in de Oostvaardersplassen. Foto: Karel Mauer

De Oostvaardersplassen zijn nog steeds in trek zowel bij vogels als bij mensen. Wie wel eens in de Oostvaardersplassen (vaak afgekort als OVP) is geweest zal ongetwijfeld hebben genoten van het ontstane landschap, de verschillende biotopen daarin met de daarbij behorende vogelbevolking. Bij de meeste mensen zal bij het horen van de naam van het gebied zeer waarschijnlijk het beeld naar voren komen van een nat moerasgebied met natuurlijk de Zeearend. En voor een groot deel klopt dat ook. Maar naast water en riet zijn er ook overgangszones, bosschages en droge delen. Karel Mauer, vogelaar sinds zijn vroege jeugd en woonachtig in Almere, is een graag geziene spreker voor Vogelwerkgroepen. In zijn presentatie op 10 oktober komen de diverse gebiedstypes aan de orde, maar zal de boventoon gevoerd worden door foto's van vogels die in de OVP gezien én gefotografeerd zijn. Daarbij zal de Zeearend zeker niet ontbreken.

Wat die Zeearend betreft zal het zeker voor iedereen bekend zijn dat die vogel (alweer 20 jaar geleden) de OVP als eerste gebied in Nederland uitzocht om er te gaan broeden. In de loop der jaren is het aantal broedparen in Nederland aardig toegenomen. Aangezien jonge, nog niet broedrijpe vogels wat rondzwerven, kunnen er soms zo'n 15 a 20 exemplaren bij elkaar geteld worden.

Warme en droge zomers zijn voor steltloperliefhebbers erg aantrekkelijk. De drooggevallen slikplaten worden dan direct en soms massaal bevolkt, met een enkele maal een bijzondere soort daartussen. Welke dat zijn laat Karel Mauer u die middag wel zien.

Voor diegene die nog nooit in de Oostvaardersplassen is geweest, zal de presentatie zeker een stimulans zijn om het gebied snel te gaan bezoeken.

Excursie Oostvaardersplassen o.l.v. André van den Berg, zaterdag 31 oktober

Vertrek 6:30u Huis van Hilde; begin van de middag gaan we weer huiswaarts. Veel loopwerk.

N.B. Maximaal aantal deelnemers 16; dus aanmelding vooraf verplicht via excursies.lezingen@vwgmidden-kennemerland.nl en deelname op basis van volgorde van aanmelding.

Uitzicht vanaf de Grote Praambult, Oostvaardersplassen. Foto: Bart Romijn

Na de lezing van Karel Mauer over de Oostvaardersplassen op 10 oktober, trekken we er nu zelf op uit. Zaterdag 31 oktober gaan we vogels van het Oostvaardersplassengebied bekijken. Onze gids André van den Berg van de Stichting Vogel- en Natuurwacht Flevoland kent het gebied als Flevolander zeer goed. Vanaf de parkeerplaats van het bezoekerscentrum (Kitsweg 1 Lelystad) wandelen we tussen grote grazers naar observatiehut de Zeearend. In de hut zal korte uitleg zijn over de geschiedenis en het beheer van het gebied. Na een korte sanitaire stop rond 10:00 uur maken we de balans op en doen een tweede ronde in het Praamweggebied. Bij melding van zeldzaamheden elders in het gebied kan de route naar wens aangepast worden. Wandelschoenen zijn nodig, laarzen niet. Telescopen bij voorkeur wel voor steltlopers en zangers op afstand. De zeearend zat vorig jaar in het najaar in het gebied met 26 exemplaren en de zilverreiger met ruim 100. Daarvoor is een gewone kijker al toereikend.

Lezing Roofvogels en uilen in de Amsterdamse Waterleidingduinen, door Fred Koning. Dinsdagavond 3 november, om 19:30u in Dorpshuis de Kern, Overtoom 15 in Castricum.

Bosuilen paartje. Foto: Fred Koning

In de Amsterdamse waterleidingduinen worden sedert 1961 alle territoria van uilen en roofvogels geteld. Alle nesten worden opgezocht en gegevens over legsel- en broedselgrootte verzameld. In de loop van 65 jaar is de samenstelling van de roofvogelbevolking volledig veranderd. Kleine soorten zoals Steenuil, Torenavk, Boomvalk zijn verdwenen, terwijl grote en sterkere soorten zoals Bosuil, Buizerd en Havik verschenen. Speciale aandacht wordt besteed aan de Bosuil. Bij deze soort worden niet alleen de nestjongen van een ring van het Vogeltrekstation voorzien maar worden ook de volwassen Bosuilen gevangen. Ongeveer 8% van de als nestjong geringde Bosuilen vestigt zich later in het studiegebied. Ruim 130 Bosuilen werden van geboorte tot de dood gevolgd en konden we hun "life time reproductie" bepalen. Dit varieerde van 1 tot 30 jongen per uil. Maar dan de helft van alle uilen brengt echter nooit jongen groot in hun leven. Invloed van vos en boommarter worden ook belicht.

Algemene Ledenvergadering Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland; dinsdag 17 november 2026, 19:30u De Kern, Castricum. Leden ontvangen in een later stadium de agenda. Onderwerp en spreker zijn nog onbekend.

Ochtendexcursie Geestmerambacht o.l.v. Caesar Weenink, zondag 22 november. Veel loopwerk. Vertrek 7:45u Huis van Hilde

Startlocatie Parkeerplaats Vlasgat:

https://maps.app.goo.gl/mKxBPGFAE9CMAtpK6?q_st=ac

Ijsvogel. Foto Caesar Weenink.

Het recreatiegebied Geestmerambacht ligt als een oase ingeklemd tussen de bebouwing van Alkmaar en Heerhugowaard en de intensieve landbouwgebieden van West-Friesland. Het pad rond het uitgestrekte rietmoeras in haar hart, de Kleimeer, snijdt ook alle omringende biotopen aan, zoals een grote zandplas omgeven door vochtig loofbos en kruidenrijk grasland met talloze kleinere plasjes, slikken en vaarten.

Als een soort Oostvaardersplassen in het klein biedt Geestmerambacht altijd wat. 's Winters laten Ransuil en Blauwe Kiekendief zich bij hun slaapplaatsen goed zien. Kort daarop verzamelen de eerste Grutto's zich al en even later in april klinken Koekoek, Nachtegaal en Spotvogel uit de struwelen. Roerdomp, Waterral, Snor, Baardman en Blauwborst broeden jaarlijks en, als het riet kort is, het Porseleinhoen soms ook. In de voor- en nazomer is er meestal wel iets bijzonders te vinden op doortrek, zoals Zomertalingen of Casarca's tussen de vele andere eenden, Steltkluten bij gewonere steltlopers als Kempphaan, Kluut en Bosruiter, of Koereigers bij het grazende vee.

Ochtendexcursie Zuidpier IJmuiden, o.l.v. Aalko Veldman en Bart Romijn; zaterdag 12 december. Vertrek 9.00u Huis van Hilde.

Kuifaalscholwers. Foto: Bart Romijn

Het is een excursie waar we zo'n 6 km lopen; hou rekening met de kou (muts, handschoenen!).

Een letterlijk en figuurlijk uitstekende vogelobservatieplek: de Zuidpier IJmuiden. Op en tussen de rotsblokken foerageren of rusten allerlei kustvogels, zoals Drieteenstrandloper, Paarse Strandloper, Oeverpieper. Maar ook tal van zeevogels kan je hier – met het nodige geluk - aantreffen, waaronder IJsdruiker, Roodkeel- en Pareldruiker, Jan van Gent, Zwarte Zee-eend en Zeekoet. En wie weet komen we op het strand ten zuiden van de pier wel Sneeuwgorzen tegen en in de haven Kuifaalscholwers. En ook zeehonden en walvissen (o.a. Bruinvis) zijn niet uitgesloten! Als de tijd het toelaat nemen we ook nog een kijkje bij het achter de parkeerplaats gelegen Kennemermeer.

Bij stevige wind kan de Zuidpier gesloten zijn en gaat de excursie niet door. In dat geval laten wij dit zo spoedig mogelijk per mail aan onze leden weten.

Vogels van Zuid-Spanje. Lezing door Hans Stapersma, zaterdag 19 december, 14:00 in De Hoep Castricum

Slangenarend. Foto: Hans Stapersma

Heel veel vogels verplaatsen zich jaarlijks van hun broedgebieden naar hun overwinteringsgebieden en weer terug. Vaak verloopt die vogeltrek bijna ongezien want op grote hoogte of 's nachts. Op meerdere plaatsen op de wereld is die vogeltrek echter juist overdag prima te bekijken en komen er dan juist goed waarneembare en aansprekende soorten langs. De Straat van Gibraltar is zo'n plek omdat daar de oversteek over water van Europa naar Afrika en terug het kortst is. Hans Stapersma is daar tientallen keren wezen kijken naar de vogeltrek - alleen, maar vaak ook met groepen - met name in het najaar maar ook in het voorjaar. Die De vogeltrek over de Straat van Gibraltar is het hoofdonderwerp van de presentatie maar ook de vogels van het Spaanse achterland en het landschap in een wijde straal rondom de Straat van Gibraltar komen aan de orde. Hans Stapersma is voorzitter van de Vogelwerkgroep en van de SVN, organiseert o.a. vogelreizen en vogelcursussen en gaf vorig jaar ook cursus praktische vogelfotografie.